

KAZIMIERZ PALCZEWSKI

ur. 1929; Natalin

Miejsce i czas wydarzeń	Piaski, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", Żydzi, okupacja niemiecka, getto w Piaskach, handel wymienny

Handel z gettem w Piaskach

Matka chodziła [do getta], handlowała, bo później przywieźli Żydów bardzo dużo ze Szczecina. Przywieźli ich w pociągach osobowych. Niemcy ze Szczecina wysiedlili wszystkich Żydów i tutaj furmanki zostały wysłane na stację do Trawnik i ich siłą ładowali na te furmanki i przywozili do Piask. To wszystko się ścisnęło, mieszkało tam i po dziesięć, i po dwadzieścia osób w tych mieszkaniach. Bo to było moc tych Żydów.

Widziałem [to], bo ja chodziłem do środka, do getta. Bo matka nosiła życie, jak nie miała czasu, to wysyłała nas. Oni pieniędzy nie mieli, tylko rzeczy: futra, a to rozmaita bielizna. Takie rzeczy wysprzedawali, które były im na zbyciu, które przywieźli z sobą ze Szczecina. Matka to brała, sprzedawała i im kupowała życie: masło, ser, ziemniaki, warzywa i nosiła im do getta. Policja była na bramie i była dziura w płocie zrobiona. Deski odsuwali i wpuszczali matkę. I ostrzegali, żeby czasami matka nie weszła, bo są Niemcy albo coś. Pilnowali tego. Żydowska policja. A też nie wszystkie wyrażały zgodę, żeby wejść tam. Jedni puszczali, a inni nie puścili. W początkach to jeszcze Żydom raz w tygodniu pozwalali wyjść z getta i sobie pokupić żywność czy coś na targu. Opaski nosili z gwiazdą, niebieski kolor był, biała gwiazda, na rękawie nosił. Każdy jeden Żyd musiał to mieć. No i [matka] nosiła i sprzedawała bogatszym gospodarzom, kupowali te rzeczy: zarządca, buchalter, ci, co byli zasobni, to kupowali. Matka to sprzedawała, narażała się, no i nas wysyłała z bratem. Myśmy często nosili to. Nie bała się, bo takie chłopaki już były, dwanaście lat miały.

Data i miejsce nagrania	2014-09-19
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"